سروتەکانی کوشتنی گەنج

نوری بێخاڵی

هەر کە باس دێتە سەر کێشە و گرفتەکانی گەنج، بەتایبەتی لە کۆمەڵگایەکی داخراوی وەك کوردستان ، کۆمەڵگایەك کە هەرچی پەیوەندی کۆمەلأیەتی سواو و سەقەتی باوکسالاری هەیە بەڕێوەی دەبات و لەسەری سەرەوەیشیدا سیستەمێکی میتافیزیکی لە دەرەوەی ویست وئارەزوی تاکەکان شاقوڵیانە حوکمی کۆی نێوەند و پێکهاتەکانی دەکات، سیستەمێك بە حوکمی قەدەرێکی جەبری هەرچی گیانی پرسیار و گومانکردن و یاخیبوونە لە ناخی تاکەکانیدا کوشتووە . بابەتێکی ئا لەم چەشنە بەناچاری دەمانباتە سەر قسەکردن لەسەر سیٚ ئاست وکایەی جیاواز لە باکگراوند و کۆك و تەبا لە ئامانج، ئاستگەلێك کە کاریگەری راستەوخۆیان لەسەر تێکشکاندنی کەسایەتی و ئیرادەی ئەو کائینە هەیە و سەرچاوەی کۆی ئەو ئارێشانەن کە گەنج بەدەستییانەوە گیرۆدە بووە ،ئەو ئاستانەش بریتین لە : (دەسەلأت + ئایین + ستراکتۆری کۆمەلأیەتی). ترسی هەرە گەورە لەسەر ئاییندەی گەنج لەو چەشنە کۆمەڵگا نەخۆش و داخراوانەدا لەوێدایە کە ئەو سیٚ هێزە لەبەرامبەر هەر هەناسەیەکی گۆڕان و هەر هەوڵێکی یاخی و هەر هەنگاوێکی نوێگەردا دەچنە بەرەیەك و سەرەڕای تەواوی جیاوازییەکانیان سەنگەر لەو هێزە نوێگەرە دەگرن... هاوکات ترسەکە لەوێدا قووڵتر دەبێتەوە کە ئەو سیٚ کایەیە نەك تەنها لەسەر ئاستی گوتاردا، بەڵکو لەسەر ئاستی هەڵوێست و رەفتاری پراکتیکیدا لەبەرامبەر دنیای خەونەکانی گەنج دا دەکەونە شەڕ...مەرجیش نییە لەهەموو شوێنکات و هەلومەرجێکدا ئەو سیٚ هێزە پەنا ببەنە بەر کوشتنی جەستەیی گەنج، بەڵکو زۆربەی جار لەسەر ئاستی مەعنەوی و شکاندنی ئیرادە و سوك تەماشاکردنی توانا و ئەزموونی گەنج، وەك فشارێکی دەروونی ئەو شەڕە دژی گەنج بەڕێوە دەبەن.

کاتێك باوکەکانی حزب بەماندووبوونی شاخ و هیلاکی رۆژانی سەختی شۆڕش دەیانەویٚ منەت بەسەر گەنجەوە بکەن و قەرزباری بکەن، یان بەپاساوی کەم ئەزموونی لە بەهای بیرکردنەوە و عەقڵی داهێنەرانەی کەم دەکەنەوە...ئەو دەمەی پیاوانی ئایینی مومارەسەی ئازادانەی مەیل و ئارەزوە چەپێنراوەکان لەلایەن گەنج بە گوناە و حەرام ناوزەد دەکەن، یاخود کەرامەت و کەسایەتی گەنج بەوە دەپێون چەند نوێژ دەکات و بەڕۆژوو دەبێت و لە مزگەوت و دیوەخانەکاندا سەری رەزابوون و ئەریٚ بۆ تەلقین و ئامۆژگارییەکانیان دەلەقێنیٚ... ئەو ساتانەی دابونەریت و ستراکتۆری ژەنگگرتووی بەمیرات بەجێماوی کۆمەلأیەتی سنورەکانی عەیبە و شورەیی بۆ رەفتار و هەڵسوکەوتی گەنج دیاری دەکات، یان کۆمەڵگا خواستی گەنج و خولیای تاکەکەس بە پێودانگی نەریتی باو کۆت و مەحکوم دەکات . ئا لەوێدا پرۆسەی کوشتنی گەنج و روشاندنی کەرامەت و بەکۆیلەکردن و خەساندنی خۆی نمایش دەکات، هەر لەوێدایە پرۆسەی کپکردنەوەی ئارەزو و غەریزە سروشتییەکان و خنکاندنی دەنگ و ئیفلیجکردنی ئیرادەی ئەو کائینە لەدایك دەبێت، کە دواجار بەشکستێکی سایکۆ – سۆسیۆلۆژی بەسەر کەسایەتی گەنج دەشکێتەوە و رادەستی قەدەری کوشتنێکی حەتمی، بەلأم لەسەرخۆی دەکات.

ئاستی هەرە ترسناکتریش لەو پرۆسەیەی بەپەراوێزکردنی گەنج و ناچارکردنی بۆ خۆدانەدەست قەدەری شۆرشگێڕی باوکەکانی حزب و پیرۆزی پیاوەکانی ئایین و گەورەیی پەند و حیکمەتەکانی دابونەریت، لەو کۆمەڵگا داخراوانەدا (کە کوردستانیش یەکێکیانە) لەوێوە دەردەکەوێت کە دەسەلأتی سیاسی نەك لەسەر ئاستی گوتار، بگرە بەتەواوی هێزو گوڕو توانای ماددییانەی ئۆرگان و دامەزراوەکانی خۆی سەنگەری دوو هێزەکەی تر (ئایین+ستراکتۆر) پتەوتر دەکات و لەبەرامبەر مەترسی هەژمونی گۆڕانکارییەکان و پاراستنی بەرژەوەندی و سەرچاوەکانی هێزی خۆی کە لەو دوو کایەیە وەریدەگرێت (مماطلة) لەتەك پرۆژە و داخوازییە جدی و سەربەخۆکانی گەنج دەکات، هاوکاتیش کاری جدی و لێبراوانە لەسەر قوڵکردنەوە و تۆخکردنەوەی گوتاری پیرانەی خۆی و هێزەکانی تر دەکاتەوە .

حزب ئەوەندەی بۆ مانەوە و بەردەوامی پێدانی دەسەلأتەکەی بۆ دیوەخان و مزگەوت دەگەڕێتەوە، هێندەی سەری (ئەشهەدو) بۆ رازیکردنی کاراکتەر و پیاوەکانی ئەم دوو دامەزراوە کۆمەلأیەتییە دۆگما و داخراوە دەلەقێنیٚ، ئەوەندەی دەرگاکانی خۆی لەبەردەم کاراکتەر و پڕۆژەی پیر ئاوەلأکردووە و سەر بەماڵ و دیوەخانەکانی حیکایەتی دابونەریت و حیکمەتەکانی پیریدا دەکات، نیو ئەوەندە باوەش بۆ گەنج ناکاتەوە، مەگەر تەنها لەکاتی گەرمبوونەوەی سەنگەرەکانی شەڕ و لەمەراسیمی قەڕەباڵغکردنی میلیشیاکانیدا نەبێت . دیارە مەبەست لەم هاوکێشەیەی سەرەوە کۆمەڵگا داخراوو جوگرافیاکانی دەرەوەی پێشکەوتنی تەکنەلۆژی و گەشەی عەقلأنیەت و فەراهەمبوونی ماف و ئازادییەکانی تاکەکەسن (بە کوردستانیشەوە)، ئەگینا لە دنیای پێشکەوتوودا حزب وەك دامەزراوەیەکی کۆمەڵگای مەدەنی بەردەوام لە خۆنوێکردنەوەی ریشەیی دایە لەسەر ئاستەکانی گوتار و پڕۆژە و بەرنامە و کاراکتەردا .

هەندێ جار و ئێستایش لە پانتایی سیاسی کوردستاندا گوێبیستی کۆمیدیاگەلێك بەناوی پرۆسەکانی بەخۆداچوونەوە و نوێبوونەوە لەناو حزبی کوردیدا دەبین، ئەوەی لەو پرۆسە و بانگەشانەی حزبی کوردی جێگای پێکەنینە ئەوەیە کە بانگەشەکان جارێکی تر پەنا دەبەنەوە بەر لۆژیکی چاوسورکردنەوە و منەتبارکردن، هەروەها دەگەڕێنەوە بۆ ئەزمونەکانی خۆگیڤکردنەوە و هەڕەشەی کەرتکردن. لەم پرۆسە بەناو نوێکردنەوانەی حزبدا نەك تەنها جێگای گەنجی کارا نابێتەوە... لەو پرۆژە بارگاویکراوانە بە گوتار و باکگراوندی خۆسەپاندن نەك دەرفەت بۆ گەنجی بزۆز و ئینسیاتیفەکانی نابێت، بەڵکو زەمینە و دەرگا لەبەردەم هەندێ کاراکتەری بە سیما گەنج و بە عەقڵ و ئیرادە پاسیڤ و خۆبەدەستەوەدەری خودان گیان موریدی تەریقەت خۆش دەکرێت، کاراکتەر گەلێك کەبەهەندێ چەمك و هوتاف بارگاوی دەکرێن لە بنەڕەتدا بەرهەمی بیرکردنەوە و سەرچیخی ئەوان نین، بۆیەش دواجار ئەو کاراکتەرانە کە هەندێ جار شوناسی رۆشنبیرییش هەڵدەگرن دەبنە دەروێش وتووتی و وانەکانی باوکەکانیان دەڵێنەوە، بەڵام دوای رتوش و ماکیاژکردنی سیماکانیان کە ئەوە بابەتی شوێنێکی ترە و هەوڵدەدەین لە دەرفەتێکی تردا قسەی لەبارەوە بکەین. هاوکات نابێت ئەو راستییە لەبیرخۆمان بەرینەوە کە نائامادەگی ئەکتیڤانەی گەنج لە گۆڕەپانەکە و نەبوونی ئیرادەی خۆڕاگری لەبەرامبەر پرۆژە بەردەوامەکانی پیر بۆ دەسەلات، ئەوە بۆخۆیشی فاکتەرێکی زەمینەسازکەرە کە ئەو هێزانە بەردەوامی بە گەمکەکانی خۆیان بکەن و ئەوەش کاتێکی تر لێی دەدوێین .

بێگومان لەم گەمەیەشیدا حزب جارێکی تر و لەڕیگەی ئەو عەقڵ و جەستە پاسیڤانەی بەناو گەنج (کەهەندێ ئمتیازی پێبەخشیون !) دێت و گاڵتە بە کەسایەتی و کەرامەتی خودی گەنج دەکات، تا لەو رێگەیەوە پێمان بڵێت پێویستە ئێوەی گەنج گوێ شل بکەن و ئامادەیی فێربوون و بێدەنگیتان تێدابێت بەسە بۆ ئەوەی ئێمە لە مەجلیسەکانماندا شوێنتان بۆ بکەینەوە، چوون ئێوە پیاوی ئیدارەدان و کاراکتەری رابەرایەتیکردن نین.

ئاخۆ لەهەلومەرجێکی کۆمیدی ئاوادا دەتوانین چ جیاوازییەك لە نێوان عەقڵی سوپەرمانی کە گوایە قاڵبووی ئەزموونە و لەگەڵ بیرکردنەوەی باوکەکانی دیوەخان و مزگەوتدا دۆزینەوە؟!

ئاخر لەبیرمان نەچێت پیاوانی ئایین و باوکەکانی دیوەخان و مامۆستاکانی دابونەریتیش لە کوردستاندا دەمێکە بە ئامانجی خەساندن و دەمکوتکردن و لە بەها کەمکردنەوەی توانا و عەقڵی گەنجدا پێمان دەڵێن : (ئەوەی گەورەیەکی نەبێت ، گەورەیەك ناهێنێت !!) .